Regionalna Dyrekcja
Lasów Państwowych w Toruniu

# PROTOKÓŁ

## USTALEŃ NARADY PROJEKTU PLANU

## DLA NADLEŚNICTWA JAMY

## NA OKRES 1.01.2027 – 31.12.2036

**Toruń, dnia 09 października 2026 r.**

Wykonawca:

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Gdyni Wydział Produkcyjny w Toruniu
Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gdyni ul. Świętojańska 44, 81-393 Gdynia
tel. (058) 621 73 27, faks (058) 621 73 27 sekretariat@gdynia.buligl.pl www.gdynia.buligl.pl NIP: 525-000-78-85

Spis treści

A. Ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu

B.1. Przedstawienie Projektu Planu Urządzenia Lasu na lata 2027-2036

B.2. Projekt planu urządzenia lasu

## A. Ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu

Narada Projektu Planu dla Nadleśnictwa JAMY, zwołana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu, odbyła się w dniu 09 października 2026 roku w Hotelu Rudnik w Grudziądzu. Naradę otworzył Pan Włodzimierz Pamfil – Dyrektor RDLP w Toruniu a następnie do przewodniczenia naradzie ustnie upoważnił z-cę Dyrektora RDLP w Toruniu Pana Mikołaja Ziemblickiego.

W naradzie udział wzięli przedstawiciele następujących instytucji:

**Przewodniczący Narady:**

| | | |
|---|---|---|
| Mikołaj Ziemblicki | - | Z-ca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu - **przewodniczący** |

**Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych Warszawie:**

| | | |
|---|---|---|
| Izabela Waszak | - | Kierownik Zespołu Ochrony Lasu w Gdańsku |

**Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu:**

| | | |
|---|---|---|
| Włodzimierz Pamfil | - | Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu |
| Jan Frankowski | - | Naczelnik Wydziału Stanu Posiadania i Urządzania Lasu |
| Michał Piotrowski | - | Naczelnik Wydziału Ochrony Lasu |
| Szymon Lechtański | - | Naczelnik Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego |
| Honorata Galczewska | - | Naczelnik Wydziału Promocji i Mediów - Rzecznik Prasowy |
| Anna Stępień | - | Stanowisko ds. Dialogu Społecznego i Zrównoważonego Rozwoju |
| Jakub Cichocki | - | Zespół ds. Geomatyki |
| Zenon Stenka | - | Wydział Stanu Posiadania i Urządzania Lasu |
| Paweł Grabowski | - | Wydział Gospodarki Drewnem |
| Jerzy Bargiel | - | Wydział Gospodarki Leśnej |

**Nadleśnictwo Jamy:**

| | | |
|---|---|---|
| Henryk Kapusta | - | Nadleśniczy Nadleśnictwa Jamy |
| Krzysztof Pilewski | - | Z-ca Nadleśniczego Nadleśnictwa Jamy |
| Tomasz Susek | - | Inżynier nadzoru |
| Mariusz Potoczny | - | Inżynier nadzoru |
| Fabian Masłowski | - | Główny księgowy |
| Grzegorz Gust | - | St. Spec SL ds. hodowli lasu, nasiennictwa i selekcji |
| Maciej Wysmulski | - | Spec SL ds. pozyskania drewna i łowiectwa |
| Łukasz Miłkowski | - | St. Spec SL ds. sprzedaży drewna i marketingu |
| Emilia Węgielewska | - | Podleśniczy L-ctwa Zarośle |
| Joanna Karbowska | - | Specjalista ds. administracji |

**Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy:**

| | | |
|---|---|---|
| Marek Machnikowski | - | Z-ca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy |
| Franciszek Machalski | - | Starszy specjalista RDOŚ w Bydgoszczy |

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej** - Wykonawca planu urządzenia lasu:

| | | |
|---|---|---|
| Arkadiusz Kukliński | - | Dyrektor BULiGL Oddział w Gdyni |
| Jarosław Sidorowicz | - | Kierownik Pracowni UL-5 BULiGL Oddział w Gdyni - **protokolant** |
| Mateusz Lewandowski | - | Taksator w Pracowni UL-5 BULiGL Oddział w Gdyni |

**Inne instytucje i organizacje:**

| | | |
|---|---|---|
| Robert Gonia | - | Zespół Parków Krajobrazowych nad Dolną Wisłą |
| Julia Miller | - | UG Rogóźno |
| Tatiana Kaczmarska | - | MM Kwidzyn |
| Anna Specjał | - | Steico |
| Przemysław Cywiński | - | KM PSP Grudziądz |
| Szymon Morański | - | KP PSP Chełmno |
| Michał Kosowicz | - | Polski Klub Ekologiczny |
| Hubert Glazer | - | SILVA |
| Wiesław Kosecki | - | emerytowany Nadleśniczy Nadleśnictwa Jamy |
| Mateusz Szlachetka | - | PLWD |

Przedstawiciel TV Kablowa Grudziądz

**Zespół Lokalnej Współpracy przy Nadleśnictwie JAMY:**

| | | |
|---|---|---|
| Kazimierz Sobótka | - | Starostwo Powiatowe w Grudziądzu |
| Mateusz Cieślakiewicz | - | UM w Grudziądzu |
| Sławomir Seroka | - | Brodnicki Park Krajobrazowy |
| Krzysztof Puwalski | - | Starostwo Powiatowe w Nowym Mieście Lubawskim |
| Małgorzata Bobowska | - | UM w Chełmnie |
| Magdalena Pokojska | - | UG Świecie nad Osą |
| Magdalena Możdżyńska | - | UG Grudziądz |
| Justyna Chudek | - | UG Gardeja |
| Kamil Węgielewski | - | Leśniczy L-ctwa Zakurzewo |
| Aleksander Żelazny | - | Leśniczy L-ctwa Biały Bór |

Rozpoczynając Naradę Projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Jamy na lata 2027-2036 Nadleśniczy Henryk Kapusta przywitał przybyłych gości, wymienił poszczególnych przedstawicieli DGLP, RDLP, BULiGL, ZLW oraz pozostałych przedstawicieli instytucji i organizacji.

Następnie głos zabrał Dyrektor RDLP w Toruniu Włodzimierz Pamfil przedstawił lokalizację Nadleśnictwa Jamy jako wyjątkowe pod względem przyrodniczym. Poinformował, że działania z zakresu ochrony przyrody spoczywają na nadleśnictwie. Plan Urządzenia Lasu tworzy się co 10 lat i musi on uwzględniać zmiany jakie zachodzą wokół nas. Zaznaczył również, że priorytetem jest las zdrowy, las stabilny, adaptujący się do zmian klimatu. Ważne jest także zapewnienie bezpieczeństwa Państwa oraz funkcja produkcyjna lasu, gdyż drewno jest elementem produktu krajowego brutto. Dyrektor RDLP powiedział, że chcemy zostawić las kolejnym pokoleniom w dobrym stanie zdrowotnym, odporniejszym na gwałtowne zjawiska, które pojawiają się coraz

częściej. Następnie Dyrektor Włodzimierz Pamfil do przewodniczenia naradzie ustnie upoważnił Z-cę Dyrektora RDLP w Toruniu Pana Mikołaja Ziemblickiego, który jako Przewodniczący prowadził dalszą część spotkania.

Przewodniczący również podziękował przybyłym gościom oraz wyjaśnił szczegółowo cel narady i przedstawił jej program. Opisał również specyfikę Nadleśnictwa Jamy oraz wyzwania związane z ochroną i gospodarowaniem zasobami leśnymi. Następnie przewodniczący przekazał głos referentom.

**A.1. Referat dotyczący analizy gospodarki przeszłej Nadleśnictwa Jamy** za lata 2017–2026 zreferował Nadleśniczy Henryk Kapusta. Na wstępie przedstawiono położenie administracyjne i przyrodnicze obszaru Nadleśnictwa. Charakteryzuje się on znacznym rozproszeniem terytorialnym, obejmując tereny położone w granicach trzech województw oraz siedmiu powiatów. Wykazał również zmiany powierzchniowe gruntów nadleśnictwa w 10-leciu podsumowując wzrostem powierzchni nadleśnictwa o ponad 124 ha, i informując, że wszystkie rozbieżności z ewidencją gruntów z poprzedniego planu zostały uregulowane.

Nadleśniczy przedstawił zagadnienia związane z ochroną przyrody oraz zmiany, jakie zaszły w tym zakresie w ostatnim dziesięcioleciu. W latach 2017–2026 na terenie Nadleśnictwa utworzono rezerwat przyrody „Łosiowe Bagno” oraz powołano kolejny park krajobrazowy – Góry Łosiowe. W 2025 roku przeprowadzono również weryfikację siedlisk przyrodniczych występujących poza obszarami Natura 2000. Nadleśniczy Henryk Kapusta zaprezentował ponadto dane dotyczące stref ochrony ptaków oraz pomników przyrody. Zwrócił uwagę na wzrost liczby ustanowionych stref ochronnych ptaków, a także zmniejszenie liczby pomników przyrody w porównaniu z poprzednim dziesięcioleciem – na skutek likwidacji niektórych pomników przyrody uchwałą rad gmin).

W dalszej części Nadleśniczy oparł sprawozdanie na planie urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Jamy na lata 2017-2026. Wykazał ilościowe i procentowe wykonanie planowanych wskazań gospodarczych oraz realizację zaplanowanego użytkowania rębnego i przedrębnego. Zaznaczył również, że niższe wykonanie etatu miąższościowego cięć rębnych wynikało głównie ze zmiany rodzaju rębni zupełnych na złożone, stosowanie rębni retencyjnych oraz względów przyrodniczych. Część rębni ze względów ochrony przyrody została zupełnie wstrzymana. Dotyczy to głównie rezerwatu „Dolina Osy”. Wykonano, również użytkowanie rębne dla powierzchni nieujętych w planie cięć. Przyczyną były potrzeby hodowlane, głównie cięcia sanitarne, realizowane za zgodą Dyrektora RDLP w Toruniu, a także cięcia na powierzchniach związanych z inwestycjami drogowymi, elektroenergetycznymi i gazowymi w ramach tzw. specustaw. Realizacja użytkowania przedrębnego wykazała niepełne wykonanie etatu powierzchniowego przy jednoczesnym 100% wykonaniu etatu miąższościowego. Wynikało to z konieczności uwzględnienia wymogów ochrony

Obszarów Cennych Przyrodniczo (OCP), a także z faktu, że część zabiegów zaplanowanych w ramach użytkowania przedrębnego zrealizowano w formie zrębów sanitarnych. Ponadto użytki przygodne stanowiące 11,52% całkowitego pozyskania przedrębnego oraz rozpoczęcie wykonywania szlaków zrywkowych spowodowało ograniczenia poboru miąższości w wykonywanach trzebieżach. Na wielu powierzchniach z powodu ograniczenia miąższościowego etatu wykonano zabiegi o charakterze trzebieży negatywnej. Wskazane uwarunkowania oraz znaczny udział drzewostanów IVa klasy wieku przemawiają za zwiększeniem intensywności użytkowania przedrębnego, ukierunkowanego na inicjowanie i wspomaganie naturalnych procesów przebudowy drzewostanów.

W części dotyczącej realizacji zaplanowanych zadań hodowlanych Henryk Kapusta zaznaczył bardzo duży wzrost w 10-leciu udziału odnowień do około 121 ha obecnie oraz podsadzeń produkcyjnych (111 ha). Zwłaszcza podsadzenia produkcyjne są Istotnym elementem przebudowy drzewostanów, podlegających presji różnorodnych czynników szkodliwych, jest ich wykorzystanie oraz wspieranie naturalnego kształtowania się wielowarstwowej struktury drzewostanów.

Nadleśniczy zwrócił również uwagę na znaczenie inwestycji w infrastrukturę Nadleśnictwa oraz współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie współfinansowania realizowanych przedsięwzięć. Najważniejsze z nich to budowa Szkółki Leśnej Łąkorz, budowa budynku biurowego nadleśnictwa oraz powstanie platformy widokowej w „Górach Łosiowych".

Nadleśnictwo we współpracy z ZOL utrzymuje drzewostany w dobrym stanie. Na koniec Henryk Kapusta podziękował członkom Zespołu Lokalnej Współpracy za czynny udział w sprawach nadleśnictwa a także zainteresowanie przy tworzeniu nowego Planu Urządzania Lasu.

**A.2. Informacje w zakresie wykonania monitoringu skutków realizacji planu na środowisko** przedstawił Jan Frankowski. Naczelnik przedstawił wpływ realizacji planu na środowisko przez porównanie wskaźników przyjętych w prognozie oddziaływania na środowisko ekspirującego PUL takich jak: powierzchnia leśna, zasoby miąższości, przeciętny wiek i zasobność, zgodność składów gatunkowych, udział drzewostanów o złożonej budowie pionowej oraz liczebność obszarów i gatunków chronionych. Z porównania ww. wskaźników wynika, że wykonane zabiegi gospodarcze nie wpłynęły ujemnie na stan lasów i zasobów leśnych. Zaakceptowano również wyniki testu kontroli pomiaru miąższości.

**A.3**. **Wyniki kontroli okresowej** z 2022 roku w nadleśnictwie przedstawił Szymon Lechtański. Naczelnik Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego podkreślił, że na bardzo dobry wynik kontroli miało między innymi wpływ prawidłowe rozliczenie powierzchni wykonywanych zadań z użytkowania lasu.

Przewodniczący zwrócił się do Kierownika Zakładu Ochrony Lasu w Gdańsku o ewentualne uwagi dotyczące stanu lasu. Izabela Waszak odpowiedziała, że informacje zawarte w analizie nadleśniczego są wystarczające.

W dalszej kolejności Przewodniczący Mikołaj Ziemblicki zwrócił się z pytaniami do Nadleśniczego Henryka Kapusty o wyjaśnienie 3 tematów: 1) grunt sporny, 2) znaczny spadek powierzchni siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 oraz 3) dolesienia luk na małych powierzchniach. Nadleśniczy odpowiedział, że grunt sporny znajduje się w obrębie Chełmno oddz.5p (0,13 ha). Właściciel sąsiedniej działki wniósł wniosek do sądu o stwierdzenie zasiedzenia własności. Kwestia spadku powierzchni siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 spowodowana jest nowym opracowaniem z 2025 roku. Weryfikacja terenowa została przeprowadzona na podstawie szczegółowych zasad. Dolesienia luk w minionym okresie gospodarczym wykonano na 24 ha. Dolesienia realizowano na powierzchniach powyżej 0,20 ha, głównie w następstwie wystąpienia szkód spowodowanych przez wiatr.

Przewodniczący Mikołaj Ziemblicki zaakceptował wyjaśnienia Nadleśniczego.

W dalszej części Narady Projektu Planu głos zabrał **Dyrektor RDLP w Toruniu Włodzimierz Pamfil**. Najpierw podziękował za dotychczasowe wystąpienia referentom, a następnie **rozpoczął ocenę gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu w Nadleśnictwie Jamy**. Zwrócił się do ogółu narady, że po danych przedstawionych przez Nadleśniczego w trakcie prezentacji można już zauważyć, że działania nadleśnictwa były zgodne z ochroną przyrody i cechowały się dbałością o zachowanie trwałości lasu. Wskazał na dający się zauważyć pozytywny i stały kierunek zmniejszania się udziału sosny w drzewostanach oraz promowanie odnowień naturalnych. Ze względu na strukturę gatunkową i wiekową drzewostanów w Nadleśnictwie Jamy ich przebudowa jest procesem długookresowym, wymagającym stopniowych i systematycznych działań. Dyrektor Włodzimierz Pamfil podkreślił znaczenie inwestycji zrealizowanych na rzecz rozwoju infrastruktury nadleśnictwa, obejmujących m.in. budowę szkółki leśnej, budynku biurowego oraz rozwój infrastruktury drogowej. Podkreślił wkład pracy poprzedniego nadleśniczego Wiesława Koseckiego i obecnego nadleśniczego Henryka Kapusty.

Wykonanie zaplanowanych zadań gospodarczych, utrzymanie w dobrym stanie drzewostanów, zaowocowało wyrażoną przez Dyrektora RDLP w Toruniu bardzo dobrą oceną gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Jamy za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu. Dyrektor podziękował również za zaangażowanie w realizację zadań z PUL wszystkim pracownikom nadleśnictwa.

Po zakończeniu tej części spotkania przewodniczący Narady Projektu Planu Mikołaj Ziemblicki ogłosił przerwę.

## B.1. Przedstawienie Projektu Planu Urządzenia Lasu na lata 2027-2036

Po przerwie Przewodniczący naradę przekazał głos kierownikowi pracowni urządzeniowej Jarosławowi Sidorowiczowi, aby przedstawił Projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Jamy na lata 2027-2036.

Przedstawiciel Wykonawcy Planu rozpoczął od ogólnych informacji dotyczących aktualnych rodzajów powierzchni w nadleśnictwie, wielkości zasobów, udziału poszczególnych typów siedliskowych lasu i udziału gatunków drzew. Nastąpiła korekta granic oddziałów i leśnictw zgodnie z zapisami w Protokole NU. Na naradzie NPP zostały zatwierdzone zmiany granic leśnictw i oddziałów. Kierownik zwrócił uwagę na korzystne zmiany w strukturze gatunkowej drzewostanów, przejawiające się wzrostem udziału rodzimych gatunków dębów i buka przy jednoczesnym zmniejszaniu udziału sosny. Analizując strukturę wiekową drzewostanów Nadleśnictwa Jamy zwrócił uwagę bardzo duży udział jednej klasy wieku IVA (61-70 lat) oraz wynikające z tego uwarunkowania dla planowania i prowadzenia gospodarki leśnej w kolejnych latach. Przebudowa drzewostanów tej klasy wieku powinna być realizowana stopniowo, w długiej perspektywie czasowej. W tym celu zaleca się wykonywanie intensywnych trzebieży, umożliwiających stopniowe odsłanianie istniejących podsadzeń i odnowień naturalnych, a także stwarzających korzystne warunki do inicjowania i rozwoju kolejnych odnowień z samosiewu.

Kierownik przedstawił cel na kolejne dziesięciolecia jakim jest obniżenie średniego wieku drzewostanów, gdyż odstępstwo od połowy wieku rębności drzewostanów jest bardzo duże i wynosi +15 lat. Planowane działania mają na celu zmniejszenie tego wzrostu poprzez projektowanie użytkowania rębnego na dopuszczalnym poziomie. Następnie przedstawił dane dotyczące użytkowania rębnego, wyliczone i proponowane etaty miąższościowe i powierzchniowy dla gospodarstwa zrębowego.

Proponowany przez Wykonawcę w uzgodnieniu z nadleśnictwem etat użytkowania przedrębnego wynosi **629 000 m$^3$** netto, co stanowi **60%** przyrostu miąższości w drzewostanach nieplanowanych do użytkowania rębnego. Wskaźnik intensywności pozyskania w użytkowaniu przedrębnym dla Nadleśnictwa Jamy przyjęto na poziomie **64 m$^3$/ha.**

Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości w drzewostanach nieplanowanych do użytkowania rębnego wynosi brutto: 131 180 m$^3$ (82% całości spodziewanego przyrostu tablicowego). Zatem przyrost dziesięciolecia w nadleśnictwie w drzewostanach nieplanowanych do użytkowania rębnego wynosi brutto 1 311 800 m$^3$ – netto około 1 049 440 m$^3$. Zgodnie z Instrukcją urządzania lasu maksymalnie w 10-leciu można pozyskać 50% tej wielkości, tj. 524 720 m$^3$ netto.

Zaprojektowanie do użytkowania przedrębnego wielkości większej niż 50% bieżącego przyrostu miąższości spodziewanego w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu z drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębnym wymaga zgody Dyrektora Generalnego Lasów

Państwowych (§ 119 pkt. 6 części I Instrukcji urządzania lasu wprowadzonej Zarządzeniem nr 116 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 grudnia 2023 r.).

Następnie kontynuował swoje wystąpienie w części dotyczącej drzewostanów bez wskazań gospodarczych, których łącznie jest około 13% powierzchni leśnej zalesionej. W dalszej części prezentowane były zagadnienie z zakresu hodowli lasu ze wskazaniem promowania odnowień naturalnych. Kolejnym tematem była ochrona lasu i zagrożenia oraz ochrona przeciwpożarowa. Jarosław Sidorowicz przedstawił, że wyliczona kategoria zagrożenia pożarowego to kategoria II. Omawiając zagadnienia związane z ochroną przeciwpożarową, a następnie ochroną przyrody, poinformował również o planowanych w najbliższym czasie uzgodnieniach z właściwymi komendami wojewódzkimi Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu, Olsztynie i Gdańsku w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, a także przeprowadzonymi uzgodnieniami z regionalnymi dyrekcjami ochrony środowiska w Bydgoszczy, Olsztynie i Gdańsku w odniesieniu do otulin rezerwatów przyrody.

Podsumowując swoje wystąpienie przedstawił prognozę zasobów i średniego wieku w perspektywie 10, 20 i 30 lat. Tak jak już wcześniej wspominał za 10, 20 lat średni wiek wzrośnie a następnie powoli będzie spadać. Prognozowane zasoby nieznacznie wzrosną.

Przewodniczący zatwierdził korektę podziału powierzchniowego w zakresie zmian granic leśnictw i numeracji oddziałów – przyjęte przez Wykonawcę do projektu PUL zgodnie z postanowieniem Narady Urządzeniowej.

Kontynuacją przedstawiania projektu planu w zakresie ochrony przyrody i prognozy oddziaływania na środowisko była prezentacja przedstawiona przez taksatora z pracowni urządzeniowej Mateusza Lewandowskiego. Przedstawił liczne formy ochrony przyrody występujące na terenie Nadleśnictwa Jamy. Wyjaśnił również znaczenie POP i POŚ, wskazując na podstawowe różnice pomiędzy tymi opracowaniami oraz ich rolę w ochronie środowiska.

Podczas prezentacji Mateusz Lewandowski wykazał, że działania zaproponowane w projekcie PUL na przyszłe 10 lecie wraz z przyjętymi działaniami mitygacyjnymi i warunkami ochrony nie spowodują znacząco negatywnego oddziaływania na środowisko, ustanowione formy ochrony przyrody, siedliska przyrodnicze, gatunki chronione ani integralność i spójność obszarów Natura 2000.

Po zakończeniu wystąpienia z zakresu Programu Ochrony Przyrody i Prognozy Oddziaływania na Środowisko Przewodniczący podziękował za wystąpienie i poprosił o opinię Zespół Lokalnej Współpracy.

Przewodniczący ZLW Pan Kazimierz Sobótka, przestawiając opinię Zespołu Lokalnej współpracy do projektu PUL na okres 2027-2036 szczególną uwagę zwrócił na ekologię i konieczność dbania zarówno o lokalne środowisko jak i gospodarkę leśną. Podkreślił, że wiele

działań nadleśnictwa np. ograniczenie zrębów zupełnych, rozbudowa infrastruktury turystycznej i edukacyjnej, spotkania z lokalną społecznością oraz ochrona cennych elementów przyrodniczych dobrze wpływa na społeczną funkcję lasów. Zauważył, że nowy plan powinien także wspierać lokalnych przedsiębiorców w dostępie do surowca drzewnego. Stąd też ważnym postulatem ZLW był wniosek, aby w projekcie PUL dla Nadleśnictwa Jamy na okres 2027-2036 zaprojektować wielkość użytkowania przedrębnego w wysokości 60 % bieżącego przyrostu miąższości spodziewanego w okresie obowiązywania PUL ze wszystkich drzewostanów w których nie planuje się użytkowania rębnego. Pan Kazimierz Sobótka podsumował informując, że Zespół Lokalnej Współpracy wydaje pozytywną opinię do przedstawionego przez wykonawcę Projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Jamy na lata 2027-2036.

Przewodniczący Mikołaj Ziemblicki wyraził zadowolenie ze współpracy z stroną społeczną. Podziękował za szerokie spojrzenie na zagadnienia zawarte w projekcie planu urządzenia lasu, w tym na potrzebę przebudowy drzewostanów, co wymaga zwiększenia użytkowania przedrębnego. Przewodniczący poinformował także, że zaprojektowanie w projekcie PUL rozmiaru miąższości użytkowania przedrębnego w wysokości przekraczającej 50 % spodziewanego 10 letniego przyrostu miąższości z wszystkich drzewostanów przedrębnych tj. zgodnie z propozycją Wykonawcy uzgodnioną z nadleśnictwem i wnioskiem ZLW w wysokości 60 % tego przyrostu, zyskuje akceptację Przewodniczącego. Jednak zaprojektowanie 60 % przyrostu jako maksymalny etat użytkowania przedrębnego wymaga zgody Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych i wniosek o ww. zgodę zostanie do DGLP wysłany przez RDLP w Toruniu.

Następnie Przewodniczący otworzył dyskusję i zaprosił uczestników do zadawania pytań.

Przedstawicielka Urzędu Gminy Rogóźno, Julia Miller, zadała trzy pytania. Pierwsze dotyczyło wpływu lasów ochronnych na gospodarkę rolną na terenach przyległych. Drugie odnosiło się do szkód w infrastrukturze drogowej powstających w wyniku prowadzenia prac na terenach leśnych oraz sposobu ich naprawiania. Trzecie pytanie dotyczyło gospodarki wodnej w lasach, a w szczególności tego, czy działania hydrologiczne podejmowane przez nadleśnictwo mogą ograniczać dostępność zasobów wodnych na terenach rolniczych.

Odpowiedzi na wszystkie pytania udzielił Nadleśniczy Henryk Kapusta. Lasy ochronne nie wpływają na gospodarkę rolną przyległych terenów. W trakcie prowadzenia prac związanych z gospodarką leśną mogą powstawać uszkodzenia oraz okresowe utrudnienia w ruchu na drogach przebiegających przez tereny leśne lub prowadzących do lasu. Po zakończeniu prac, które mogą być realizowane etapami i rozłożone w czasie, powstałe uszkodzenia są niezwłocznie usuwane, a drogi przywracane do właściwego stanu technicznego. Natomiast działania podejmowane w ramach retencji wód nie powodują odcięcia ich przepływu przez las ani nie ograniczają naturalnego odpływu na tereny przyległe. Udzielone odpowiedzi przyjęto.

Kolejne pytanie zadała przedstawicielka Urzędu Gminy w Grudziądzu Magdalena Możdżyńska w sprawie tworzenia nowych miejsc związanych infrastrukturą turystyczną. Odpowiedzi udzielił Nadleśniczy Henryk Kapusta. Nadleśnictwo Jamy działa na rzecz tworzenia i utrzymywania infrastruktury turystycznej oraz jest otwarte na współpracę z samorządami w tej dziedzinie.

Następnie głos zabrał przedstawiciel RDLP Jerzy Bargiel, poruszając kwestię uwzględniania rębni IB w wariancie retencyjnym w planie urządzenia lasu. Kierownik pracowni urządzeniowej Jarosław Sidorowicz wyjaśnił, że wariant ten nie jest planowany na etapie ustalania wskazań gospodarczych dla nadleśnictwa, a jego ewentualne zastosowanie zależy od nadleśniczego. Do dyskusji włączył się Henryk Kapusta, wskazując, że w swojej praktyce na co dzień stosuje rębnie zupełne w wariancie retencyjnym. Jerzy Bargiel podkreślił, że ten wariant rębni zupełnej może być korzystniejszy od rębni złożonych, umożliwiając jednocześnie uzyskanie naturalnego odnowienia lasu.

Michał Kosowicz, przedstawiciel Polskiego Klubu Ekologicznego Okręg Pomorsko-Kujawski podziękował Nadleśnictwu Jamy za bardzo dobrą współpracę na wielu płaszczyznach. Podkreślił znaczenie edukacji ekologicznej oraz spotkań z lokalną społecznością, wskazując na potrzebę uwzględnienia działań edukacyjnych w opracowywanym planie. Odpowiedzi udzieliła Honorata Galczewska, Naczelnik Wydziału Promocji i Mediów. Każde nadleśnictwo sporządza roczny plan działalności edukacyjnej, zawierający szczegółowy wykaz planowanych lekcji w terenie, warsztatów, konkursów, wystaw, akcji sprzątania lasu, spotkań z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi.

Kierownik Zespołu Ochrony Lasu w Gdańsku Izabela Waszak zadała pytanie czy w trakcie prac taksacyjnych zainwentaryzowano uszkodzenia drzewostanów od jemioły, a jeśli tak to czy te szkody będą zwizualizowane na mapie ochrony lasu. Drugą kwestią jaką poruszyła, to czy wyznaczono gospodarstwo odbudowy lasów niestabilnych i czy wszystkie drzewostany, które zakwalifikowano do przebudowy pilnej zostały do tego gospodarstwa zaliczone. Jarosław Sidorowicz odpowiedział, że kategoria lasów zagrożonych występowaniem jemioły w lokalizacjach zaobserwowanych w trakcie prac taksacyjnych będzie wyodrębniona na mapie ochrony lasu. Dodał też, że wszystkie drzewostany do przebudowy pilnej zostały zaklasyfikowane do gospodarstwa odbudowy lasów niestabilnych, którego łączna powierzchnia wynosi 47,71 ha.

Dyrektor Oddziału BULiGL w Gdyni, Arkadiusz Kukliński, podziękował pracownikom nadleśnictwa za współpracę przy opracowywaniu projektu planu oraz przyjazną atmosferę. Podkreślił znaczenie długotrwałych uzgodnień, wymiany poglądów i wspólnego poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie wskazań gospodarczych.

Przewodniczący Mikołaj Ziemblicki również podziękował pracownikom nadleśnictwa oraz wykonawcy za zaangażowanie w opracowanie planu.

Nadleśniczy Henryk Kapusta podziękował pracownikom nadleśnictwa wszystkich szczebli za zaangażowanie i pracę w okresie realizacji kończącego się planu, podkreślając jego szczególnie wymagający charakter.

Na zakończenie części oficjalnej głos zabrał dyrektor RDLP w Toruniu Włodzimierz Pamfil. Podsumował wyzwania związane z utworzeniem gospodarstwa odbudowy lasów niestabilnych, zakresem trzebieży przekształceniowych oraz udziałem drzewostanów bez wskazań gospodarczych. Zaakceptował przedstawione założenia, podkreślając, że plan urządzenia lasu określa kierunki działań służących zapewnieniu stabilności i odporności drzewostanów w perspektywie najbliższych 10 lat.

**B.2. Podstawowe założenia „Projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa JAMY na lata 2027-2036" ustalone na NPP:**

**1. Stan posiadania**

Powierzchnia **Nadleśnictwa JAMY**wg stanu na 01.01.2027 r. wynosi **19000,3022 ha**. Udział w poszczególnych obrębach oraz powierzchnie ewidencyjne oraz zaokrąglone do 0,01 ha, funkcjonujące w planie urządzenia lasu przedstawiają się następująco:

| Nr | Obręb | Grunty leśne | | | | Grunty nieleśne | Ogółem |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Zalesione | Niezalesione | Związane z gosp. leśną | Razem | | |
| | | Powierzchnia [ha] | | | | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | Obręb CHEŁMNO | 4632,5643<br>4632,70 | 36,6217<br>36,62 | 91,3046<br>91,36 | 4760,4906<br>4760,68 | 217,2992<br>217,28 | 4977,7898<br>4977,96 |
| 2 | Obręb JAMY | 6964,2274<br>6964,50 | 52,8740<br>52,86 | 148,8527<br>148,95 | 7165,9541<br>7166,31 | 357,1981<br>357,23 | 7523,1522<br>7523,54 |
| 3 | Obręb ŁĄKORZ | 5923,3047<br>5923,35 | 56,8031<br>56,79 | 167,5677<br>167,61 | 6147,6755<br>6147,75 | 351,6847<br>351,71 | 6499,3602<br>6499,46 |
| Ogółem nadleśnictwo | | 17520,0964<br>17520,55 | 146,2988<br>146,27 | 407,7250<br>407,92 | 18074,1202<br>18074,74 | 926,1820<br>926,22 | 19000,3022<br>19000,96 |

W leśnictwie Marusza (obręb Chełmno, oddz. 5p) znajduje się grunt sporny o powierzchni 0,13 ha, opisany jako halizna.

**Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa według grup i rodzajów użytków wg Tabeli I**

| Rodzaj użytku | Ogółem | |
|---|---|---|
| | HA | % |
| 1. Lasy razem | 18074,1202 | 95,13 |
| 1.1. Grunty leśne zalesione - razem | 17520,0964 | 92,21 |
| 1) drzewostany | 17500,8971 | 92,11 |
| 2) plantacje drzew - razem | 19,1993 | 0,10 |
| w tym: | | |
| - plantacje nasienne: | 15,9624 | 0,08 |
| - plantacje drzew szybkorosnących: | 3,2369 | 0,02 |
| 1.2. Grunty leśne niezalesione - razem | 146,2988 | 0,77 |
| 1) w produkcji ubocznej - razem | 16,3745 | 0,09 |
| w tym: | | |
| - plantacje choinek | 2,2913 | 0,01 |
| - plantacje krzewów | | |
| - poletka łowieckie | 14,0832 | 0,07 |
| 2) do odnowienia - razem | 11,7698 | 0,06 |
| - halizny | 0,1252 | 0,00 |
| - zręby | 11,6446 | 0,06 |
| - płazowiny | | |

| Rodzaj użytku | Ogółem | |
|---|---|---|
| | HA | % |
| 3) pozostałe leśne niezalesione - razem | 118,1545 | 0,62 |
| - przewidziane do naturalnej sukcesji | 111,9949 | 0,59 |
| - objęte szczególnymi formami ochrony | 2,2413 | 0,01 |
| - przewidziane do małej retencji | | |
| - wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji | 0,3542 | 0,00 |
| - użytki ekologiczne na lasach | 3,5641 | 0,02 |
| 1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem | 407,7250 | 2,15 |
| w tym: | | |
| 1) budynki i budowle | 8,4662 | 0,04 |
| 2) urządzenia melioracji wodnych | 12,2698 | 0,06 |
| 3) linie podziału przestrzennego lasu | 97,1255 | 0,51 |
| 4) drogi leśne | 240,6407 | 1,27 |
| 5) tereny pod liniami energetycznymi | 21,7526 | 0,11 |
| 6) szkółki leśne | 20,0600 | 0,11 |
| 7) miejsca składowania drewna | 4,9044 | 0,03 |
| 8) parkingi leśne | 0,5010 | 0,00 |
| 9) urządzenia turystyczne | 2,0048 | 0,01 |
| 2. Grunty zadrzewione i zakrzewione | 13,6099 | 0,07 |
| Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem | 18087,7301 | 95,20 |
| 3. Użytki rolne - razem | 391,0918 | 2,06 |
| 3.1. Grunty orne - razem | 259,6166 | 1,37 |
| w tym: | | |
| 1) role | 255,0442 | 1,34 |
| 2) plantacje, poletka, działki rodzinne i szkółki na gruntach ornych | 4,5724 | 0,02 |
| 3) ugory, odłogi | | |
| 4) budowle wsp. produkcję rolniczą położone poza siedliskami | | |
| 3.2. Sady | | |
| 3.3. Łąki | 71,5247 | 0,38 |
| 3.4. Pastwiska | 55,5430 | 0,29 |
| 3.5. Budowle wsp. hodowlę zwierz. gospod. na pastw. położone poza siedliskami | | |
| 3.6. Grunty rolne zabudowane | | |
| 3.7. Grunty pod stawami rybnymi | | |
| 3.8. Grunty pod rowami rolnymi | 2,4284 | 0,01 |
| 3.9. Rolny gr. zadrz. i zakrzew. | 1,9791 | 0,01 |
| 4. Grunty pod wodami - razem | 41,1204 | 0,22 |
| w tym: | | |
| 4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi | 2,4844 | 0,01 |
| 4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi | 38,6360 | 0,20 |
| 4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi | | |

| Rodzaj użytku | Ogółem | |
|---|---|---|
| | HA | % |
| 5. Użytki ekologiczne - razem | | |
| 6. Tereny różne - razem | 39,3526 | 0,21 |
| w tym: | | |
| 1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult. | | |
| 2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego | | |
| 3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę) | 39,3526 | 0,21 |
| 4) różne inne | | |
| 7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem | 4,3843 | 0,02 |
| w tym: | | |
| 7.1. Tereny mieszkaniowe | 0,5737 | 0,00 |
| 7.2. Tereny przemysłowe | | |
| 7.3. Tereny zabudowane inne | 2,0465 | 0,01 |
| 7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane | | |
| 7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem | 1,6218 | 0,01 |
| w tym: | | |
| 1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne | 0,9418 | 0,00 |
| 2) tereny zabytkowe | 0,6800 | 0,00 |
| 3) tereny sportowe | | |
| 4) ogrody zoologiczne i botaniczne | | |
| 5) tereny zieleni nieurządzonej | | |
| 6) rodzinne ogrody działkowe | | |
| 7.6. Użytki kopalne | | |
| 7.7. Tereny komunikacyjne - razem | 0,1423 | 0,00 |
| 1) drogi | 0,1375 | 0,00 |
| 2) tereny kolejowe | | |
| 3) grunty pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych | 0,0048 | 0,00 |
| 4) inne tereny komunikacyjne | | |
| 8. Nieużytki - razem | 55,3435 | 0,29 |
| w tym: | | |
| 1) bagna | 55,1144 | 0,29 |
| 2) piaski | | |
| 3) utwory fizjograficzne | 0,2291 | 0,00 |
| 4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji | | |
| 5) wody nie nadające się do produkcji rybnej | | |
| 6) użytek ekologiczny na nieużytkach | 381,2795 | 2,01 |
| Nieokreślony rodzaj użytku | | |
| Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów | 926,1820 | 4,87 |
| w tym: grunty przeznaczone do zalesienia | | |
| OGÓŁEM (1-8) | 19000,3022 | 100,00 |

## 2. Podział powierzchni leśnej wg głównych funkcji lasu i kategorii ochronności

*Podział wg dominujących funkcji lasów*

| Funkcja lasu | Kategoria ochronności | | Powierzchnia [ha] | % |
|---|---|---|---|---|
| 1 | 2 | 3 | 5 | 6 |
| Rezerwaty | - | | 901,14 | 5,10 |
| Oddziaływania społecznego | Bez kategorii ochronności | | 38,45 | 0,22 |
| | Ochronne razem | | 227,72 | 1,29 |
| | w tym | GLEB, MIAST | 35,57 | 0,20 |
| | | GLEB, WOD | 10,50 | 0,06 |
| | | GLEB | 25,02 | 0,14 |
| | | GLEB, WOD, CENNE | 16,68 | 0,09 |
| | | MIAST | 128,97 | 0,73 |
| | | GLEB, WOD, MIAST | 9,69 | 0,05 |
| | | WOD, MIAST | 1,29 | 0,01 |
| Gospodarcze | Bez kategorii ochronności | | 5806,91 | 32,87 |
| | Ochronne razem | | 10692,60 | 60,52 |
| | w tym | GLEB | 630,12 | 3,57 |
| | | GLEB, CENNE | 66,27 | 0,38 |
| | | GLEB, CENNE, WOD | 25,90 | 0,15 |
| | | WOD | 935,76 | 5,30 |
| | | GLEB, WOD | 176,51 | 1,00 |
| | | CENNE | 537,61 | 3,04 |
| | | WOD, CENNE | 488,21 | 2,76 |
| | | GLEB, WOD, CENNE | 49,26 | 0,28 |
| | | MIAST | 4381,52 | 24,80 |
| | | GLEB, MIAST | 1382,74 | 7,83 |
| | | GLEB, MIAST, CENNE | 0,88 | 0,00 |
| | | WOD, MIAST | 655,57 | 3,71 |
| | | GLEB, CENNE, MIAST | 242,37 | 1,37 |
| | | CENNE, MIAST | 523,18 | 2,96 |
| | | WOD, CENNE, MIAST | 172,16 | 0,97 |
| | | GLEB, WOD, CENNE, MIAST | 30,26 | 0,17 |
| | | GLEB, WOD, MIAST | 216,60 | 1,23 |
| | | NAS, MIAST | 4,14 | 0,02 |
| | | NAS, WOD, CENNE, MIAST | 10,21 | 0,06 |
| | | CENNE, NAS, MIAST | 9,44 | 0,05 |
| | | NAS, CENNE, MIAST | 25,06 | 0,14 |
| | | NAS, CENNE | 6,00 | 0,03 |
| | | OSTOJ | 116,06 | 0,66 |
| | | WOD, OSTOJ | 2,03 | 0,01 |
| | | NAS | 4,74 | 0,03 |
| Razem | | | 17666,82 | 100,00 |

## 3. Podział lasów na gospodarstwa

*Podział na gospodarstwa*

| Gospodarstwo | Powierzchnia [ha] | % |
|---|---|---|
| 1 | 2 | 3 |
| Specjalne (S) | 2070,91 | 11,72 |
| Oddziaływania społecznego (OS) | 266,17 | 1,51 |
| Zrębowe (Z) | 988,34 | 5,59 |
| Przerębowo-zrębowe (P-Z) | 14293,69 | 80,91 |
| Przerębowe (P) | - | - |
| Odbudowy lasów niestabilnych (N) | 47,71 | 0,27 |
| Ogółem | 17666,82 | 100 |

## 4. Przyjęte wieki rębności

Przeciętne wieki rębności dla panujących gatunków drzew w nadleśnictwie zostały przyjęte wg ustaleń NU.

*Przyjęte wieki rębności*

| Gatunek | Wiek rębności |
|---|---|
| 1 | 2 |
| Db | 140 lat |
| Bk | 120 lat |
| Md | 110 lat |
| So, Dg, Js, Jw., Wz | 100 lat |
| Św, Gb, KL, Lp, Dbc | 80 lat |
| Brz, Ol | 70 lat |
| Ol odr, Ak | 60 lat |
| Os, | 50 lat |
| Olsz, Tp, Wb | 40 lat |

## 5. Przyjęte etaty użytkowania rębnego i przedrębnego

**<u>Użytkowanie rębne</u>**

*Przyjęte etaty użytkowania rębnego $m^3$ brutto na 10-lecie*

| Gospodarstwo | NADLEŚNICTWO |
|---|---|
| | $m^3$ brutto |
| *1* | *2* |
| Specjalne (S) | 1 227 |
| Oddziaływania społecznego (OS) | 6 183 |

| Gospodarstwo | NADLEŚNICTWO |
|---|---|
| | $m^3$ brutto |
| *1* | *2* |
| Zrębowe (Z) | 24 603 |
| Przerębowo-zrębowe (P-Z) | 457 447 |
| Odbudowy lasów niestabilnych (N) | 5 123 |
| **Razem** | **494 583** |

*Planowany rozmiar użytków rębnych niezaliczonych na etat powierzchniowy*

Nie planuje się pozyskania w użytkach rębnych niezaliczonych na poczet etatu powierzchniowego.

*Planowany rozmiar użytkowania rębnego*

| Rodzaj czynności | Nadleśnictwo | |
|---|---|---|
| | $m^3$ brutto | $m^3$ netto |
| 1 | 2 | 3 |
| Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego) | 494 583 | 412 276 |
| Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych | 24 729 | 20 609 |
| Użytki rębne nie zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego) | - | - |
| **Razem etat cięć użytków rębnych** | **519 312** | **432 885** |

**<u>Użytkowanie przedrębne</u>**

Powierzchniowy rozmiar użytkowania przedrębnego wyliczony został na podstawie wskazań gospodarczych ustalonych dla każdego wyłączenia podczas prac terenowych.

Wskazania dotyczące użytkowania przedrębnego obejmują drzewostany lub ich części, w których nie przewiduje się użytkowania rębnego w 10-leciu.

*Planowany powierzchniowy rozmiar użytkowania przedrębnego*

| Rodzaj cięć | | Nadleśnictwo Jamy |
|---|---|---|
| | | Powierzchnia [ha] |
| 1 | | 2 |
| Czyszczenia późne (CPP) | | - |
| Trzebieże | Wczesne (TW) | 1682,41 |
| | Późne (TP) | 8107,39 |
| | Razem | 9789,80 |
| **Ogółem** | | **9789,80** |

Projektując rozmiar użytkowania przedrębnego uwzględniono:

- spodziewany w drzewostanach nieplanowanych do użytkowania rębnego bieżący przyrost miąższości wg gatunków panujących
- wykaz drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębnego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego
- wyniki użytkowania przedrębnego w nadleśnictwie w okresie 2017-2026, biorąc pod uwagę łączną, pozyskaną w tym okresie miąższość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych
- ustalenia końcowe podjęte w trakcie Narady Projektu Planu.

Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości w drzewostanach nieplanowanych do użytkowania rębnego wynosi brutto: 131 180 $m^3$ (82% całości spodziewanego przyrostu tablicowego). Zatem przyrost dziesięciolecia w nadleśnictwie w drzewostanach nieplanowanych do użytkowania rębnego wynosi brutto 1 311 800 $m^3$ – netto około 1 049 440 $m^3$. Zgodnie z Instrukcją urządzania lasu maksymalnie w 10-leciu można pozyskać 50% tej wielkości, tj. 524 720 $m^3$ netto.

Komisja Projektu Planu zaakceptowała propozycję zwiększenia miąższości do **629 000 $m^3$** netto, co stanowi **60% przyrostu miąższości** w drzewostanach nieplanowanych do użytkowania rębnego. Wskaźnik intensywności pozyskania w użytkowaniu przedrębnym dla Nadleśnictwa Jamy przyjęto na poziomie **64 $m^3$/ha.**

Zaprojektowanie do użytkowania przedrębnego wielkości większej niż 50% bieżącego przyrostu miąższości spodziewanego w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu z drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębnym wymaga zgody Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych (§ 119 pkt. 6 części I Instrukcji urządzania lasu wprowadzonej Zarządzeniem nr 116 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 grudnia 2023 r.).

**Proponowana wielkość użytkowania na lata 2027-2036**

| Rodzaj cięcia | Nadleśnictwo | |
|---|---|---|
| | brutto | netto |
| 1 | 2 | 3 |
| Rębne | 519 312 | 432 885 |
| Przedrębne | 786 250 | 629 000 |
| **Razem** | **1 305 562** | **1 061 885** |

Proponowany łączny etat użytkowania dla Nadleśnictwa Jamy na okres gospodarczy 2027-2036 wynosi **1 061 885 $m^3$ netto**.

Projektowany łączny etat użytkowania **1 305 562 m$^3$ brutto** stanowi **81,57 %** spodziewanego bieżącego przyrostu tabelarycznego miąższości w dziesięcioleciu wg Tabeli nr VIa (1 600 950m$^3$ brutto).

Wskaźniki intensywności użytkowania

| Obręb | Wskaźnik wykorzystania przyrostu | Wskaźnik wykorzystania zasobów |
|---|---|---|
| | % | |
| 1 | 2 | 3 |
| NADLEŚNICTWO | 81,55 | 25,43 |

Projektowany etat użytkowania stanowi **25,43 %** zasobów brutto Nadleśnictwa Jamy.

**Przebudowa drzewostanów**

W ramach cięć rębnych i przedrębnych część drzewostanów zaprojektowano do przebudowy:

A- intensywnej przy zastosowaniu cięć rębnych - 47,71 ha;

B- stopniowej jako trzebieże przekształceniowe – 2,70 ha

## 6. Określenie zadań gospodarczych w zakresie hodowli lasu

Do planu przyjęte zostały typy drzewostanów ustalone na Naradzie Urządzeniowej dla poszczególnych typów siedliskowych lasu oraz typy drzewostanów o kierunku ochronnym dla siedlisk przyrodniczych. Poniżej zamieszczono zatwierdzone zestawienia.

Typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw

| TSL | Typ drzewostanu | Orientacyjny skład gatunkowy upraw % |
|---|---|---|
| 1 | 2 | 3 |
| Bs | So | So 90%, Brz 10% |
| Bśw | So | So 80-90%, Brz i inne 10-20% |
| Bw | Św-So | So 50-60%, Św 30%,Brz i inne 10-20% |
| BMśw1 I,III | So | So 70%, Bk 10%, Dbb 10%, Brz i inne 10% |
| BMśw I | Bk-So# | So 70%, Bk 20%, Db i inne 10%, |
| BMśw III | Db-So | So 70%, Dbb 20%, Bk, i inne 10% |
| BMw | So | So 80%, Dbb 10%, Św, Brz i inne 10% |
| BMw 3 | Brz-Św-So | So 50%, Św 20%, Brz 20% Db i inne 10% |
| LMśw I | Db-Bk-So# | So 50%, Bk 20%, Db 20%, Gb, Lp i inne 10% |

| TSL | Typ drzewostanu | Orientacyjny skład gatunkowy upraw<br>% |
|---|---|---|
| 1 | 2 | 3 |
| LMśw III | Db-So | So 50%, Db 30%, Bk 10%, Gb, Lp i inne 10% |
| LMśw 1-2 | Jw.-So | So 50%, Jw 30%, Db, Bk, Lp i inne 20% |
| LMw 1 | So-Db | Db 40%, So 30%, Św, Brz i inne 30% |
| LMw 2 | Ol-Brz-Db | Dbs 40%, Brz 20%, Ol 20%, Jw i inne 20% |
| LMb | Ol-Brz | Brz 60%, Ol i inne 40% |
| Lśw I | Db-Bk | Bk 50%, Db 30%, Lp, Gb, Jw i inne 20% |
| Lśw III | Db-Bk | Db 60%, Bk 20%, Lp, Gb, Jw i inne 20% |
| Lśw I | Bk | Bk 80%, Db i inne 20% |
| Lśw | Jw-Lp-Db | Db 50%, Lp 20%, Jw 20%, Dg, Md i inne 10% |
| Lw | Js-Db | Db 50%, Js 30%, Wz i inne 20% |
| Ł | Db | Dbs 60%, Wz 20%, Ol, Jw i inne 20% |
| Ol | Ol | Ol 90%, Brz i inne 10% |
| OlJ 1 | Js-Ol | Ol 50%, Js 30%, Brz i inne 20% |
| OlJ 1-2 | Js-Ol | Ol 60%, Js 20%, Wz i inne 20% |
| Ol 2-3 | Ol | Ol 80%, Js i inne 20% |

I – Kraina I
III – Kraina III
1, 2, 3 – warianty wilgotności
^ - w krainie III z Bk w istniejących uprawach złożonych i drzewostanach
Dla odnowień naturalnych na BMśw po Rb I i na Bśw dopuszcza się skład 10 So.
Na siedlisku Bb, BMb, LMb nie planuje się użytkowania.

Typy drzewostanów o kierunku ochronnym

| **Lp.** | **Siedlisko przyrodnicze** | **Kod** | **TSL** | **Typ d-stanu** | **Orientacyjny skład odnowień (w %)** |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. | Sosnowy bór bagienny<br>*Vaccinio uliginosi-Pinetum* | 91D0 | Bb | Brz-So | So 80, Brzom 20 |
| 2. | Brzezina bagienna<br>*Vaccinio uliginosi Betuletum (Betuletum pubescens)* | 91D0 | BMb | So-Brz | Brzom 60, So 30 ,Św 10 |
| 3. | *Sphagno sqarrosi Alnetum* | 91D0 | LMb | Brz-Ol | Olc 60 ,Brzom 30, Św 10 |
| 4. | *Grądy o bliżej nieokreślonej przynależności synaksonomicznej:* | | LMśw | So-Db | Dbs 30-40, So 20-40, Lp do 20, Bk do 20, Gb, Kl 10 |
| | | | LMw | Db | Dbs 70, Brz, Św, Lp, Gb, Jw 30 |

| Lp. | Siedlisko przyrodnicze | Kod | TSL | Typ d-stanu | Orientacyjny skład odnowień (w %) |
|---|---|---|---|---|---|
| | *Środkowoeuropejskie/ subatlantyckie** *Galio-Carpinetum/ Stellario-Carpinetum** | *9170/ 9160** | Lśw | Lp-Db | Dbs 50, Lp, 30, Bk, Gb, Kl, Jw. i inne 20 |
| | | | Lw | Db | Dbs 60, Wz 20, Gb, Lp, Jw i inne 20 |
| 5. | *Kwaśne dąbrowy* *Calamagrostio-Qercetum* | 9190 | BMśw LMśw | So-Db | Dbb 30-70, So 30-50, Bk, Brz i inne 20 |
| | | | Lśw | Db | Db 70,Bk, Brz, Os i inne 30 |
| 6. | *Łęgi jesionowo-olszowe* *Fraxino-Alnetum* | 91E0 | OlJ | Js-Ol | Ol 60-80, Js 20, Wzs, Wzp, Brzom, Klz, Gb, Lp 30 |
| 7. | *Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe* *Ficario-Ulmetum typicum Ficario-Ulmetum chrysosplenietosum* | 91F0 | Ł Lw | Js-Wz-Db | Dbs 40, Wzp 20, Js/Ol 20, Gb, Klz, Klp, Lp, Wzs, Tpb, Tpcz 20 |
| 8. | *Ciepłolubne, świetliste dąbrowy Potentillo albae-Qercetum* | 91I0 | LMśw Lśw | Db | Dbs40, Dbb 40, Lp, So, Brz, Klz, Oś 20 |
| 9. | *Żyzna buczyna niżowa Gallo odorati-Fagetum* | 9130 | Lśw | Bk | Bk 70, Lp 10, Db, Gb, Jw i inne 20 |
| 10. | *Uboga buczyna niżowa Luzulo pilosae-Fagetum* | 9110 | LMśw | Bk | Bk 70, Św, So, Gb, Dbb, Lp 30 |

Zaakceptowano powierzchnię planowanych zabiegów hodowlanych wynikającą z projektów planów hodowli. Ich rozmiar obrazuje poniższa tabela:

| Rodzaj zabiegu | Nadleśnictwo [ha] |
|---|---|
| 1 | 2 |
| **I. Odnowienia i zalesienia otwarte** w tym: | **72,14** |
| _halizny, płazowiny, zręby zaległe | 11,65 |
| _grunty nieleśne | |
| _ zręby bieżące I 10-lecia (80% z 75,61 ha) | 60,49 |
| **II. Odnowienia pod osłoną** w tym: | **859,53** |
| _ przy rębniach złożonych (70% z 1216,41 ha) | 851,49 |
| _odn II piętra | 7,00 |
| _ dolesienia luk i przerzedzeń | 1,04 |
| **Razem odnowienia i zalesienia I – II** | **931,67** |
| **III. Poprawki i uzupełnienia** | **93,47** |

| Rodzaj zabiegu | Nadleśnictwo [ha] |
|---|---|
| 1 | 2 |
| w tym: | |
| _ w uprawach i młodnikach istniejących | 0,30 |
| _ uprawach projekt. (10% z 931,67 ha) | 93,17 |
| **RAZEM I – III** | **1025,14** |
| **IV. Wprowadzenie podszytów** | |
| **V. Pielęgnowanie upraw** w tym | **1716,98** |
| – istniejących (PIEL) | 424,82 |
| – w proj. zrębach (70% z 1292,02 ha) PIEL | 904,41 |
| _ istniejacych (CW) | 387,75 |
| **VI. Pielęgnowanie młodników (CP)** | **2447,33** |
| **VII. Melioracje agrotechniczne** | **1033,62** |
| _ planowane | 0,00 |
| _ projektowane (80% z 1292,02 ha) | 1033,62 |

Do planu urządzenia lasu przyjęto:

- odnowienie zrębów zupełnych projektowanych na 80% powierzchni planowanych na 10-lecie;
- odnowienie pozycji po rębniach złożonych na 70% powierzchni planowanych na 10-lecie;
- poprawki na gruntach projektowanych do odnowienia i zalesienia w orientacyjnej wielkości 10% powierzchni projektowanych odnowień otwartych i zalesień oraz odnowień pod osłoną z uwzględnieniem zredukowanej powierzchni projektowanych zrębów zupełnych do 80% i 70% zrębów złożonych
- powierzchnia pielęgnowania (PIEL) upraw przewidzianych do odnowienia na odnowieniach projektowanych na 10-lecie przyjęto na poziomie 70%;
- melioracje agrotechniczne zaplanowano na 80% powierzchni zrębów projektowanych.

## 7. Określenie zadań zakresu użytkowania ubocznego i gospodarki łowieckiej

Zadania w tym zakresie są zgodne z przyjętymi kierunkowo na posiedzeniu NPP.

## 8. Potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej

Komisja zaakceptowała podstawowe zadania na obecne 10-lecie, obejmujące utrzymanie istniejącej sieci dróg oraz dostosowanie ich do wymogów ochrony pożarowej, utrzymanie urządzeń wodno-melioracyjnych i rowów we właściwym stanie a także modernizacje leśniczówek i budynków gospodarczych. Zakres prac będzie uzależniony od posiadanych środków.

**9. Charakterystyka warunków ekonomicznych**

W ramach charakterystyki warunków ekonomicznych nadleśnictwa wykonana zostanie *tabela XVIII - Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej*.

**10. Wytyczne w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego i edukacji leśnej społeczeństwa**

Komisja przyjmuje proponowane kierunki zagospodarowania rekreacyjnego i edukacji społecznej oraz sposób ich realizacji.

**12. Ustalenia końcowe**

Wielkości zadań gospodarczych przedstawione w niniejszym protokole oraz podział na rodzaje użytków mogą ulec niewielkim zmianom ze względu na trwające prace kontrolne i zakończeniowe.

Protokół sporządził:

Signature Not Verified
Dokument podpisany przez Jarosław Sidorowicz
Data: 2026.11.05 09:27:23 CET

.....

Przewodniczący:

Mikołaj Ziemblicki
Elektronicznie podpisany przez Mikołaj Ziemblicki
Data: 2026.11.05 18:33:19 +01'00'

.....

Protokół akceptował:

Jan Frankowski
Elektronicznie podpisany przez Jan Frankowski
Data: 2026.11.05 10:26:55 +01'00'

.....

Naczelnik Wydziału Stanu Posiadania i Urządzania Lasu

Zatwierdził:

Włodzimierz Pamfil
Elektronicznie podpisany przez Włodzimierz Pamfil
Data: 2026.11.05 21:10:24 +01'00'

.....

Dyrektor RDLP w Toruniu

Załączniki:

1. Lista uczestników NPP
2. Opinia Zespołu Lokalnej Współpracy do projektu PUL